

Subsidieverordening Landbouwportaal Rijnland

Artikel 1 Begripsbepalingen

Agrarische onderneming

Bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen of het houden van dieren.

BOOT

Bestuurlijk Overleg Open Teelten en veehouderij dat is ingesteld in opdracht van de Stuurgroep Water van het ministerie van Infrastructuur & Milieu en is belast met de uitvoering van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.

BOOT-lijst

Lijst van maatregelen die kunnen worden getroffen om de waterkwaliteit, waterkwantiteit of bodemkwaliteit te verbeteren en die is vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg Open Teelten en veehouderij.

Coach

Aan het landbouwportaal Rijnland verbonden adviseur op het gebied van een van de thema's erfafspoeling, duurzaam bodemgebruik, gewasbeschermingsmiddelen, inrichting en beheer van perceel en oever, voldoende zoetwater.

Dijkgraaf en hoogheemraden

Het dagelijks bestuur van Rijnland, bedoeld in artikel 8 van het Reglement van bestuur voor het hoogheemraadschap van Rijnland en artikel 40 van de Waterschapswet.

Landbouwportaal Rijnland

Online platform voor communicatie, informatie en subsidieverstrekking.

Landbouwwijstellingsverordening

Verordening (EU) 2022/2472 van de Europese Commissie van 14 december 2022.

Maaiveld

De bovenkant van de grond van een terrein. Ook de bestrating hoort bij het maaiveld. Bij het maaiveld hoort niet:

- een kunstmatige verhoging zoals een talud of een berm; en
- een kunstmatige verlaging.

Maatregelenlijst

Lijst van de subsidiabele maatregelen die in bijlage 1 bij Subsidieverordening Landbouwportaal Rijnland is gevoegd.

Meerkosten

Kosten van een maatregel voor zover die uitstijgen boven de kosten die moeten worden gemaakt om aan een wettelijke verplichting te voldoen.

Niet-productieve maatregel

Investering die niet leidt tot een aanzienlijke stijging van de waarde of de rentabiliteit van het bedrijf.

Oever

Het gebied tussen de waterbodem en het maaiveld.

Oppervlaktewater

De sloten, vaarten, plassen, meren, rivieren, kanalen. En ook droogstaande greppels die wel in verbinding staan met ander oppervlaktewater.

Perceel

Een stuk grond of een terrein met vaste grenzen die door het Kadaster zijn bepaald.

Productieve maatregel

Maatregel die leidt tot hogere inkomsten voor de ondernemer.

Rijnland

Het hoogheemraadschap van Rijnland.

Talud

Dit is het schuine deel van een dijk, of de schuine oever tussen de waterbodem en het maaiveld.

Verzilting

Het zouter worden van de bodem en het water.

Waterbodem

De grond van een oppervlaktewater onder de waterspiegel.

Waterspiegel

Het grensvlak tussen water en lucht. Een ander woord is wateroppervlak.

Artikel 2 Doel

Het doel van deze subsidieverordening is:

- a. het verbeteren van water- en bodemkwaliteit;
- b. het tegengaan van verdroging, verzilting en wateroverlast op agrarisch grondgebied;
- c. het creëren van meer waterbewustzijn in de agrarische sector.

Artikel 3 Uitvoering verordening

1

Dijkgraaf en hoogheemraden zijn belast met de uitvoering van deze verordening.

2

Dijkgraaf en hoogheemraden zijn bevoegd de maatregelenlijst uit bijlage 1 te wijzigen, mits die wijzigingen passen binnen de kaders van de BOOT-lijst en de Landbouwwijstellingsverordening.

Artikel 4 Subsidieplafond

Dijkgraaf en hoogheemraden zijn bevoegd subsidietijdvakken met subsidieplafonds vast te stellen.

Indien in enig subsidietijdvak het beschikbare bedrag niet geheel wordt verstrekt, kunnen dijkgraaf en hoogheemraden het resterende bedrag toevoegen aan een ander subsidieplafond dat op grond van deze verordening is vastgesteld voor een volgend tijdvak.

Artikel 5 Doelgroep

Subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan agrarische ondernemingen mits zij zijn aan te merken als kleine, middelgrote of micro-onderneming als bedoeld in artikel 2 van bijlage 1 bij de Landbouwwijstellingsverordening.

Artikel 6 Subsidiabele maatregelen

Subsidie kan worden verstrekt voor het treffen van maatregelen die zijn opgenomen in de maatregelenlijst van bijlage 1 en die betrekking hebben op tenminste één van de volgende thema's:

- a. duurzaam bodemgebruik;
- b. gewasbeschermingsmiddelen;
- c. erfafspoeling mineralen en nutriënten;
- d. inrichting en beheer van perceel en oever, voor zover het investeringsmaatregelen betreft;
- e. voldoende zoetwater.

Artikel 7 Coach

Wanneer de aanvrager een maatregel wil treffen uit de maatregelenlijst van bijlage 1, verzoekt hij voorafgaand aan de indiening van een subsidieaanvraag via het Landbouwportaal Rijnland om toewijzing van een coach.

Wie als coach wordt toegewezen, wordt door dijkgraaf en hoogheemraden bepaald in onderling overleg met de organisaties waarbij de coaches werkzaam zijn.

Artikel 8 Subsidieaanvraag

Een subsidieaanvraag wordt ingediend via het Landbouwportaal Rijnland van het hoogheemraadschap van Rijnland.

Artikel 9 Aan te geven, te overleggen of te verklaren gegevens en bescheiden

Bij de indiening van een subsidieaanvraag worden de volgende gegevens aangegeven, overgelegd of verklaard:

- a. de naam van het bedrijf en of het bedrijf is aan te merken als kleine, middelgrote of micro-onderneming als bedoeld in artikel 2 van bijlage 1 bij de Landbouwwijstellingsverordening;
- b. een beschrijving van de te treffen maatregelen, met inbegrip van de start- en einddatum;
- c. de locatie waar de maatregelen worden uitgevoerd;
- d. een overzicht van de kosten en offerte(s) ter onderbouwing;
- e. bankrekeningnummer van de subsidieaanvrager;
- f. een overzicht van andere subsidieaanvragen die op grond van deze verordening zijn ingediend;
- g. een overzicht van subsidies of vergoedingen die de aanvrager, het eventuele moederconcern dan wel dochterconcerns van het bedrijf, voor dezelfde activiteiten bij andere bestuursorganen, private organisaties of personen heeft of hebben aangevraagd, onder vermelding van de stand van zaken daarvan;
- h. een verklaring dat de aanvrager geen onderneming in moeilijkheden is als bedoeld in artikel 2, lid 59, van de Landbouwwijstellingsverordening;
- i. voor zover geen overzicht als onder g. is verstrekt, een verklaring dat de aanvrager alsmede het eventuele moederconcern dan wel dochterconcerns van het bedrijf, geen andere subsidie of andere vormen van staatssteun hebben ontvangen voor dezelfde activiteit in de drie jaren voorafgaand aan de aanvraag voor subsidie;
- j. een akkoordverklaring van het aanmelden van steun van € 10.000,- of meer in de Transparency Award Module (TAM) van de Europese Commissie als bedoeld in artikel 9, lid 1, van de Landbouwwijstellingsverordening.

Artikel 10 Beslistermijn

Dijkgraaf en hoogheemraden beslissen binnen 8 weken na ontvangst op een aanvraag om subsidie.

In afwijking van het eerste lid, beslissen dijkgraaf en hoogheemraden op een aanvraag om subsidie voor een zoetwatermaatregel binnen 18 weken na ontvangst.

Wanneer de aanvraag een zoetwatermaatregel betreft, voeren dijkgraaf en hoogheemraden een onderzoek uit naar de haalbaarheid van de maatregel.

Artikel 11 Verdeelregel

Het subsidieplafond wordt verdeeld op volgorde van ontvangst van de subsidieaanvragen.

De datum van ontvangst is de datum waarop de aanvraag volledig is ingediend.

3

Wanneer meerdere subsidieaanvragen op dezelfde dag zijn ontvangen en verstrekking van subsidie voor deze aanvragen zou leiden tot overschrijding van het subsidieplafond, wordt de volgorde van afhandeling door middel van loting bepaald.

Artikel 12 Subsidiebedrag

1

De te verlenen subsidie voor het treffen van maatregelen bedraagt per aanvrager:

- a. minimaal € 500,- en maximaal € 15.000,- voor het thema Duurzaam bodemgebruik;
- b. minimaal € 500,- en maximaal € 10.000,- voor het thema Gewasbeschermingsmiddelen;
- c. minimaal € 500,- en maximaal € 10.000,- voor het thema Erfafspoeling mineralen en nutriënten;
- d. minimaal € 500,- en maximaal € 10.000,- voor investeringsmaatregelen inrichting binnen het thema inrichting en beheer van perceel en oever;
- e. minimaal € 500,- en maximaal € 50.000,- voor het thema Voldoende zoetwater.

2

Voor productieve maatregelen uit de maatregelenlijst van bijlage 1 bedraagt de subsidie maximaal 40% van de kosten van aanschaf van materialen, van aanleg van de maatregel of van de meerkosten, zoals aangegeven in de maatregelenlijst of het maximale subsidiebedrag per maatregel zoals aangegeven in de maatregelenlijst.

3

Voor niet-productieve maatregelen uit de maatregelenlijst van bijlage 1 bedraagt de subsidie maximaal 60% van de kosten van aanschaf van materialen, van aanleg van de maatregel of van de meerkosten, zoals aangegeven in de maatregelenlijst of het maximale subsidiebedrag per maatregel zoals aangegeven in de maatregelenlijst.

4

De subsidie wordt berekend op basis van de werkelijke kosten tot maximaal het bedrag dat in de bij de aanvraag overgelegde offerte is vastgelegd.

5

De belasting over de toegevoegde waarde (btw) komt niet voor subsidie in aanmerking, behalve wanneer zij niet terugvorderbaar is krachtens de nationale btw-wetgeving.

Artikel 13 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in artikel 4:25, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 4:35 van de Algemene wet bestuursrecht wordt een subsidie geweigerd indien:

- a. de aanvrager een onderneming in moeilijkheden betreft, zoals bedoeld in artikel 1, lid 5, van de Landbouwwijstellingsverordening;
- b. voor dezelfde activiteiten op grond van enige regeling reeds subsidie is vertrekt tot de op grond van de in de Landbouwwijstellingsverordening toegestane maximale steunintensiteit;
- c. met het uitvoeren van de maatregel is gestart voordat de subsidie is aangevraagd;
- d. de subsidieverstrekking anderszins in strijd zou zijn met de Landbouwwijstellingsverordening;
- e. er voor dezelfde activiteiten al subsidie is verstrekt op grond van deze verordening;
- f. uit het onderzoek blijkt dat de uitvoering van een zoetwatermaatregel niet haalbaar is;
- g. de activiteit niet ten goede komt aan de landbouwsector in het beheergebied van Rijnland;
- h. de activiteit niet bijdraagt aan de verwezenlijking van de doelstelling van deze subsidieverordening zoals omschreven in artikel 2;
- i. een bevel tot terugvordering uitstaat als gevolg van een eerder besluit van de Europese Commissie, zoals bedoeld in artikel 1, lid 4, van de Landbouwwijstellingsverordening.

Artikel 14 Verplichtingen

Aan de subsidie zijn de volgende verplichtingen verbonden:

- a. De subsidieontvanger meldt, zodra een maatregel gerealiseerd is, deze gereed in het Landbouwportaal Rijnland;
- b. In communicatie-uitingen over het gesubsidieerde project vermeldt de subsidieontvanger het logo van het Landbouwportaal Rijnland zoals geplaatst op het portaal;
- c. Vanaf het moment van de vaststelling van de subsidie wordt de investering minimaal vijf jaar in standgehouden;
- d. De maatregelen zijn getroffen (of uitgevoerd) op de datum die in de subsidieverleningsbeschikking is vermeld.

Artikel 15 Vaststelling van de subsidie

1

De gereedmelding van de laatste te treffen maatregel wordt beschouwd als een aanvraag tot vaststelling van de subsidie.

2

Voorafgaand aan de vaststelling van de subsidie kan een eindcontrole plaatsvinden door een aan het Landbouwportaal Rijnland gelieerde medewerker.

3

Wanneer geen gereedmelding van de laatste te treffen maatregel is ontvangen voor de uiterste datum waarop deze getroffen had moeten worden, stellen dijkgraaf en hoogheemraden de subsidieontvanger in de gelegenheid alsnog binnen een bepaalde termijn een gereedmelding te doen.

4

Indien de subsidieontvanger geen gebruik maakt van de mogelijkheid de gereedmelding alsnog te doen, stellen dijkgraaf en hoogheemraden de subsidie ambtshalve vast binnen 8 weken na het verstrijken van de hersteltermijn.

5

De gereedmelding wordt gedaan via het Landbouwportaal Rijnland.

6

Bij de gereedmelding worden de facturen overgelegd waaruit blijkt welke maatregel en welke kosten het betreft.

7

Bij de gereedmelding worden betaalbewijzen en foto's overgelegd.

Artikel 16 Beslistermijn vaststelling

Dijkgraaf en hoogheemraden stellen de subsidie binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag vast.

Artikel 17 Voorschotten

1

Dijkgraaf en hoogheemraden kunnen op aanvraag een voorschot verstrekken wanneer subsidieverlening meerdere maatregelen betreft en deze niet gelijktijdig worden uitgevoerd.

2

Een voorschot wordt alleen verstrekt wanneer de maatregel waarvoor het voorschot wordt aangevraagd, is uitgevoerd.

3

Een aanvraag wordt ingediend via het Landbouwportaal Rijnland.

4

Het voorschot komt overeen met het subsidiebedrag dat voor de betreffende maatregel is verleend.

Artikel 18 Inwerkingtreding

1

Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking in het Waterschapsblad.

2

Deze verordening vervalt met ingang van 1 januari 2027.

3

Na 31 december 2026 blijft deze verordening van toepassing op de subsidies die voor 1 januari 2027 zijn verleend.

Artikel 19 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Subsidieverordening Landbouwportaal Rijnland.

Bijlage 1 Maatregelen waarvoor subsidie kan worden aangevraagd

Thema duurzaam bodemgebruik

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/ niet productief	Percentage/bedrag vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden	Toelichting
Bodemvochtsensor ten behoefte van sensorgestuurde berekening	7	productief	40%	Aanschaf	1.000	Aanschaf bodemsensor	Indien via het thema Gewasbeschermingsmiddelen de maatregel Weer-, blad- en bodemsensor is aangevraagd kan binnen thema Duurzaam Bodemgebruik de maatregel Bodemvocht sensor ten behoefte van sensorgestuurde berekening niet ook worden aangevraagd.
Drukwisselsystemen ten behoefte van brede banden	80	productief	40%	Aanschaf	4.000	Aanschaf drukwisselsysteem	Aanschaf druwisselsysteem https://www.goedbodembeheer.nl/bandendruk
Bovenwettelijke mestopslag 8 tot 10 mnd	20	productief	40%	Aanschaf	nvt	Aanschaf mestopslag 8 of 9 mnd	Alleen bovenwettelijke deel is subsidiabel. Bij aanschaf van 10 maanden berging wordt van het deel boven de 7 maanden wordt 40% vergoed.

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/ niet productief	Percentage/bedrag vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden	Toelichting
Ekoploeg	79	productief	40%	Aanschaf	5.000	Aanschaf De ploeg bestaat uit minimaal 5 scharen uitgevoerd met een klein type rister Werkdiepte 5 tot maximaal 20 cm Voortgetrokken door een trekker die "bovenover" rijdt. Subsidiebare optie: - - Vorendrukker aan de ploeg Niet subsidiebare opties: -Variabel verstel-bare scharen - Verstelbare trekarm -Led-verlichting en gevaren driehoek - Onder gronders / woelers en beschermhoezen - Diepte loopwiel in de front -Onderzet opbergbok	1) De ekoploeg zit tussen een reguliere ploeg en niet-kerende grondbewerking. Door ondiep te ploegen blijft de bodemopbouw intact en is het mogelijk om menging van gewasresten in de bovengrond te houden zodat de organische stof bovenin blijft. Door de organische stof bovenin te houden, zakt water sneller de grond in en is slemp te voorkomen. Het bodemprofiel blijft grotendeels intact en dat zorgt voor waterberging. 2) Aanschaf van een ecoploeg kost ca. 24.500 euro 3) Meest gangbare type: achtschaar met een werkbreedte van 3,20 meter
Onkruidbestrijdingsmachine gericht op bodemvriendelijke grondbewerking	79	productief	40%	Aanschaf Er worden geen opties vergoed	4.000		Deze machine krabt/schaaft op ca. 2-4 cm diepte i.p.v. freest. De machine versnipperd onkruiden en gewasresten en legt ze gelijkmatig verspreid neer, vermengd met de bovenste 2 cm van de grond. Deze minimale grondbewerking spaart de bodem.

Thema gewasbeschermingsmiddelen

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/ niet productief	Percentage vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden	Toelichting / nummer <u>toolboxkaart</u>
Gebruik driftreducerende spuittechnieken met tenminste 90% driftreductie.	24	productief	40%	Aanschaf of meerkosten	nvt	De te subsidiëren technieken vallen binnen de DRT lijst van de Technische Commissie (en passen daarmee binnen de kaders van de Boot-lijst)'. 	
Gesloten kistenwassers inclusief zuiveringsvoorziening	44	productief	40%	Aanschaf	nvt		
Gebruik precisie onkruidbestrijdings- en toepassingstechnieken	25	productief	40%	Aanschaf	nvt	Onder preciesietechnieken vallen: - aanschaf pneumatisch -aanschaf branden -aanschaf precisie spuittechniek - aanschaf heet water onkruidbestrijder Onder toepassingstechnieken vallen: - spuitmachine -GPS/GIS-systeem - regeleenheid voor optimale dosering -autopilot systeem -automatisch sectieafsluitingssysteem met GPS/GIS-koppeling -aanpassings-	7

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/ niet productief	Percentage vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden	Toelichting / nummer <u>toolboxkaart</u>
						of stuursysteem voor de spuitinstallatie en evt de volgende onderdelen: -meetapparatuur met GPS/GIS- koppeling -ISOBus 11783-systeem -volledig gesloten vulsysteem -plantherkennings- systeem en onkruidensensoren	
Software optimale technieken spuitmoment	13	productief	40%	Aanschaf	nvt	Hieronder vallen de aanschaf van softwarepakket: -GEWIS - SpuutWeerWijzer -PhyApp - Phytophthora Lite App -BOS -QMS	15
Herinrichting erf voor het bovenwettelijk tegengaan van afspoeling gewasbeschermingsmiddelen	42	niet productief	40%	Aanschaf en aanleg	nvt		13-14
Aanleg vul- en of wasplaats spuitmachine	45	niet productief	40%	Aanschaf en aanleg	nvt	-aanschaf en aanleg vloeistofkerende vul- en wasplaats met opvang. Voorwaarde voor subsidiering is dat voorafgaand aan de subsidieaanvraag contact wordt opgenomen met de milieudienst om te bepalen of de aanleg gerealiseerd kan worden en wat de voorwaarden zijn. Advies dient opgenomen te zijn bij subsidieaanvraag.	13 a, b, c
Technieken om restwater, waswater, spuitmiddel en dompelvloeistof bov.wett. in te zamelen, te zuiveren of te verdampen	45	niet productief	40%	Aanschaf en aanleg	nvt	Subsidie betreft alleen technieken Biofilter, Phytobac, Heliosecc, RemDry	13 b, c
Automatische interne reiniging	45	niet productief	40%	Aanschaf en aanleg	nvt		13, b, c
Continue reiniging	45	niet productief	40%	Aanschaf en aanleg	nvt		13, b, c
Weer-, blad- en bodemsensoren	7/13/50	productief	40%	Aanschaf hardware en abonnement	1.000	Ter ondersteuning van wijze en mate van toediening gewasbescherming en het vaststellen van het optimale toepassingsmoment. Sensoren voor metingen van: - Weer, temperatuur, windsnelheid, luchtvochtigheid; - Bodemtemperatuur/vochtigheid op verschillende dieptes; - Dauwpunt, natteboltemperatuur, cumulatieve neerslag, bladnat. Combinatie met BOS-systeem mogelijk	Indien via thema Duurzaam Bodemgebruik de maatregel Bodemvochtsensor ten behoeve van sensorgestuurde berekening is aangevraagd kan binnen het thema Gewasbeschermingsmiddelen de maatregel Weer-, blad- en bodemsensor niet ook worden aangevraagd.
Elektrische pulsgestuurde doseerpomp voor toedienen biostimulanten	25	niet productief	40%	Aanschaf	600		

Thema erfafspoeling mineralen en nutriënten

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/ niet productief	Percentage vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden	Toelichting
Veegmachine met opvangbak	conform Schoon Erf Schoon Water Friesland	niet productief	40%	aanschaf	1.000	Nieuw of 2e-hands, geleverd via dealer	
Rubberschuifmachine		niet productief	40%	aanschaf	1.000	Nieuw of 2e-hands, geleverd via dealer	
Herinrichting erf voor het bovenwettelijk tegengaan erfafspoeling nutriënten. Hieronder vallen: -Verbetering van de afwatering van voer, compost en vaste mestopslag -Aansluiting opvangpunt op mestkelder -Plaatsen afvoergoten, dakgoten en bezinkgoten (geen vervanging van bestaande) -Aanleg duo systemen - Opvangsysteem pers- en mestvocht voor ruwvoeropslag aangelegd voor 2013 - Koepad verleggen op afschot (richting land) -(deel van het) Koepad rioleren en aansluiten op mestkelder -Verbeteren afvoer richting opvangput - Maatregelen ter voorkoming erfafspoeling bij vernieuwen erfverharding	42	niet productief	40%	aanleg en aanschaf	nvt	Het betreft hier: a) Grondwerk en extra cunet of aanbrengen extra verharding voor het kunnen realiseren van een scheiding op het erf van schoon- en vuil water b) Hemelwaterputten en goten om het schone water direct af te kunnen voeren naar oppervlaktewater c) Putten, leidingen en goten om vuilwater af te kunnen voeren naar een opvangpunt (vuilwaterput, bassin of gierkelder)	
Bovengrondse waterbergingsbassin voor opvang afspoelwater erf	42	niet productief	40%	aanleg en aanschaf	5.000	Voorwaarde voor subsidiering is dat voorafgaand aan de subsidieaanvraag contact wordt opgenomen met de gemeente en/of omgevingsdienst om te bepalen of de aanleg gerealiseerd kan worden en wat de voorwaarden zijn. Advies dient opgenomen te zijn bij subsidieaanvraag.	Aan te vragen als huidige capaciteit op erf in bijvoorbeeld mestkelder onvoldoende is om het water van het erf op te vangen. Het water is ten behoeve van gebruik op de percelen is (al dan niet in de mest) of als bluswater gebruikt kan worden.
Aanleg wasplaats machines en werktuigen met aansluiting op de gierkelder (veehouderij) Aanleg wasplaats machines en werktuigen met aansluiting via een bezinkput en benzine/olieaf-scheider op riolering (niet-veehouderij)(niet gebruikt bij toepassen gewasbeschermingsmiddelen)	45	niet productief	40%	aanleg en aanschaf	nvt	Voorwaarde voor subsidiering is dat voorafgaand aan de subsidieaanvraag contact wordt opgenomen met de milieudienst om te bepalen of de aanleg gerealiseerd kan worden en wat de voorwaarden zijn. Advies dient opgenomen te zijn bij subsidieaanvraag.	
Aansluiting standplaats voor kalveriglo's met aansluiting op de gierkelder	42	niet productief	40%	aanleg en aanschaf van de meerkosten van de aanpassing	nvt	- De kosten bestaan uit het realiseren van een standplaats/spuitplaats/ ontsmettingsplaats die afwatert naar een put of goot die wordt aangesloten op de gierkelder en waarbij constructie wordt gebruikt die zorgt dat verontreinigd water niet op het erf of oppervlaktewater loost. - Totale kosten voor deze maatregel worden geschat op maximaal 5000,00. - Aanleg en	

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/ niet productief	Percentage vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden	Toelichting
						aanschaf van de meerkosten van de aanpassingen.	
Permanente afdekking van mest-, compostopslag om schoon- en vuilwaterstromen te scheiden en/of op te vangen	42	niet productief	40%	aanleg en aanschaf	5.000		Toelichting 'permanent': Een afdekking is permanent wanneer deze is aangebracht en altijd aanwezig
Nieuwe mest- of compostopslag aanleggen t.b.v voorkomen erfafspoeling of bestaande aanpassen	42	niet productief	40%	aanleg en aanschaf	nvt	Voorwaarde voor subsidiëring is het bij de subsidie-aanvraag aanleveren van een tekening met daarop maatvoering van de nieuwbouw van het bovenwettelijk deel van de compostopslag en een berekening van het bovenwettelijk deel van de mestopslag.	Vergoeding voor bovenwettelijke mestopslag om het door afvalstromen van het erf verontreinigde regenwater te bergen

Thema inrichting en beheer van perceel en oever

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/niet productief	Percentage/bedrag vergoeding van de investering (euro)	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden
Zuiveringssysteem om met ijzerzand fosfaat uit drainagewater te verwijderen	32	niet productief	40%	meerkosten aanleg en aanschaf	nvt	De meerkosten van de toepassing van ijzerzanddrainage ten opzichte van reguliere drainage
Infiltratiegreppel	40	niet productief	500	aanleg	500	
Veedrinkbak	22/60	niet productief	60%	aanschaf	3.000	
(Tijdelijke) afrastering met schrikdraadklok tegen vertrapping oever	22	niet productief	60%	aanschaf	1.000	
Helofytenfilter ten behoeve van het zuiveren van erf- en bodem gerelateerde waterstromen met een minimaal zuiveringsrendement van 50%	44	niet productief	40%	aanleg	5.000	
Bovenwettelijk herinrichting oever ter voorkoming van afkalving	37	niet productief	40%	aanschaf	5.000	
Infiltratie via (regelbare) onderwaterdrainage in veenweidegebied ter voorkoming van bodemdaling	33	niet productief	40%	aanleg en aanschaf	nvt	

Thema voldoende water

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/niet productief	Percentage vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden
Ondergrondse en bovengrondse druppelirrigatie en of -fertilisatie	18	productief	40%	aanleg en aanschaf	10.000	
Peilgestuurde drainage/systeemgerichte drainage, sub-irrigatie ter vergroting van de zoetwaterlens	33	productief	40%	aanleg en aanschaf	20.000	Subsidiabele kosten betreffen het koppelen van de drains, het aanleggen van een verzamelrain en een regelbare put en voor het realiseren van subirrigatie de pomp en de elektra. Ook de kosten voor het graven van een regelsloot en de aanleg van een stuw zijn

Maatregelen	Nummer Bootlijst	Productief/niet productief	Percentage vergoeding	Vergoeding betreft	Maximaal subsidie- bedrag per maatregel (euro)	Wat subsidiëren we? / voorwaarden
						subsidieabel. De subsidie is uitsluitend aan te vragen na consultatie en in overleg met de waterbeheerder
Sensing-en beslissingsondersteunend systeem	7	productief	40%	aanschaf	2.500	
Ondergrondse zoetwaterberging (Spaarwater en Freshmaker)	27	niet productief	40%	aanleg en aanschaf	50.000	Voorwaarde voor subsidie is dat door inzet van deze maatregel op het gebruik van oppervlaktewater wordt bespaard
Zoete stuw binnen de eigen percelen	28	productief	40%	aanleg en aanschaf	5.000	

Bijlage 2 Maatregelen die gestimuleerd worden maar waarvoor geen subsidie kan worden aangevraagd

Thema duurzaam bodembegebruik

Maatregelen
Aanleggen diepte en afstanddrainage slecht ontwaterd perceel
Goede drainage structuur van het perceel met regelmatige controle (minstens 1 x per jaar)
Vlaklegging, egalisatie van percelen vergroot infiltratiecapaciteit waardoor het water minder snel afstroomt naar lager gelegen plekken
Planning van werkzaamheden beter afstemmen op bodemomstandigheden, mn gericht op voorkomen bewerken van de grond onder natte omstandigheden
Type berekening afstemmen op situatie
Maak bewuste keuzes over type/diepte grondbewerking
Aanschaf bodembesparende mechanisatie: onbereden grond icm vaste rijpaden, lichtere machines, bredere banden icm belasting, drukwisselsystemen
Niet kerende grondbewerking of minder ploegen
Aanpassen van grondbewerking, waardoor grond minder fijn ligt - focus op zaaibed bereiding
Bovenover ploegen
Ploegen op verschillende dieptes om vorming van een ploegzool zoveel mogelijk te voorkomen
Ploegen, bij verdichting van de bouwvoor
Verruiming bouwplan/gewasrotatie met rustgewassen en diepwortelende gewassen, eventueel door samenwerking tussen akkerbouw en melkveehouderij
Teelt van (diepwortelende, sterk groeiende) groenbemesters / vanggewassen icm aaltjesschema.nl en aaltjesmonster
Aanpassing van bouwplan, gewassenkeus om risico's van nat- en droogteschade te verminderen (niet ieder gewas is even gevoelig).
Aanpassen van bouwplan, introduceer gewassen die de bodem rust geven (weinig bewerkingen)
Aanpassen van gewaskeus om schade door verslemping te verminderen (bijv. plantuien ipv zaaiuien).
Aanpassen van het bouwplan, minder uitspoelingsgevoelige gewassen
Selecteer de juiste percelen voor de teelt van mais, bij voorkeur geen maïs indien OS-gehalte >8%
Indien van toepassing: Verkort de graslandperiode in de vruchtwisseling tot max 3 jaar
75% jaarrond groen
Kies voor een vroeg tot zeer vroeg ras icm een vanggewas/groenbemester
Grasonderzaai (alleen in combinatie met een vroeg ras)
Derde gewas introduceren zoals klover, luzerne, veldboon, granen
Teel een tussengewas – zonder of met beperkte N-gift.
Toepassen van klavers in grasland en maak een bewuste keuze voor grassoorten en rassen
Maaien in een zwaarder stadium: maai- en/of graaslenge van 5 naar 7 cm brengen om grasbedekking beter in stand te houden
Melkvee voor 1 oktober opstallen en zo nodig voor half september, mn bij natte omstandigheden om vertrapping tegen te gaan
Verhoog de organische stofaanvoer op het perceel door bijv. aanvoer van stro, gewasresten en organische mest, rekening houdend met principe van evenwichtsbemesting voor fosfaat. Zorg voor een positieve organische stofbalans (zie www.os-balans.nl).

Maatregelen
Meerjarenplan organisch stof beheer t.b.v. het bodemleven (bodemweerbaarheid): opstellen OS-balans op bedrijfsniveau en meerjarenplan (ook onderdeel Milieukeur)
Toepassing van mineralen zoals klei, steenmeel en lavameel bij boomteelt
Toedienen dierlijke mest met sleepslangbemesting
Verlaag het N en P gehalte in het krachtvoer van dierrantsoenen om mest te krijgen met een geschikte samenstelling voor uw gewas
Maak een bemestingsplan waarbij N-mineralisatie op minimaal 50% van de percelen wordt bepaald: hoeveel, wanneer, waar, hoe op basis van gerichte bodem*- en gewasanalyses conform het in Nederland geldende bemestingsadvies (vastgesteld door CBGV en CBAV) *waarbij N-mineralisatie op minimaal 50% van de percelen wordt bepaald.
Stem N-gift af op N-leverend vermogen vd bodem. Neem bv eind juli begin augustus een Nmin monster van uw gras. Is er meer dan 30 kg Nmin/ha aanwezig dan kunt u de laatste kunstmestbemesting in augustus overslaan
Plaats bemesting op het bed, niet in de paden.
Bemest kort (<1 week) voor zaaien
Plaatsing van fosfaat bij P-behoefteige gewassen in de plantveur/in de rij. Een lagere P-gift volstaat door toename effectiviteit
Verlaag de fosfaattoestand van het perceel door geen (of minder) fosfaat aan te voeren dan het gewas afvoert. Dit uitmijnen kan op het hele perceel of juist langs de sloot om P-uitspoeling te verlagen.
Deel de mestgift over het groeiseizoen, volg het Stikstof Bijmest Systeem (NBS)
Gebruik de Beslisboom Snijmaïs (WUR 2016, biedt geen oplossingsrichtingen voor ziekten en plagen)
Volg het bekalkingsadvies op calciumbemesting (gips) advies op om pH en Ca-bezetting van de bodem op juiste niveau houden
Volg het zwavelbemestingsadvies op, niet te weinig maar ook niet te veel zwavel
Voorkom besmetting met pathogenen door gebruik van gezond uitgangsmateriaal, een goede bedrijfshygiëne, en geschikte vruchtwisseling
Voorkom besmetting met pathogenen door voor het groeiseizoen aanwezig aaltjes in de grond te meten en gewasstand te scouten
Gebruik de Aaltjes Beheers Strategie (ABS), incl. aaltjesschema en analyse van aaltjes in een bodemmonster
Gebruik de milieumeetlat en milieubelastingskaarten en risicolijs (CLM) voor middelenkeuze
Gebruik de Akkerbouw - Routewijzer Gewasbescherming (NMI 2017)
Gebruik de Milieukeur Bloembollen, selectie van het onderdeel gewasbescherming (SMK 2017) – het opstellen van een gewasbeschermingsplan en een organische stof balans is hier onderdeel van, zo ook het gebruik van de milieumeetlat.

Thema gewasbeschermingsmiddelen

Maatregelen	Nummer <u>toolboxkaart</u>
Onkruidpreventie door het voorkomen van nieuwe aanvoer onkruidzaad en het verminderen van de onkruiddruk	9
Goed waarnemen soort en stadium voor bestrijden	9
Inzet selectie middelen (milieumeetlat)	10
Nauwkeurig hoeveelheid aanmaken	12
Bezemen door de middenkast	
Aanpassen rijnsnelheid --> drift en effectiviteit	11
sputdruk op DRD-lijst spuitdop niet overschrijden	11
Zelftest bedekking / instellingen	11
Emissies vanuit kuubkisten voorkomen bij transport, reinigen en opslag	14-16
Voorkomen erfafspoeling na ruimtebehandeling (condens, ventilatie, firstflush) en verslepen via banden hefttruck, wagen en tractor voorkomen	14
Zuiveren sorteer- en spoelwater (groenten en fruit)	14
Zaai- en pootmachines behandelen op dezelfde manier als spuitapparatuur in verband met ontsmet/gecoat zaad.	14
Rekening houden met lekkage en afspoeling bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in schuur/op erf (bijvoorbeeld bij ontsmetten)	14
Toepassing van mineralen zoals klei, steenmeel en lavameel	

Thema erfafspoeling mineralen en nutriënten

Maatregelen
Extra stro in kalverhokjes (tot 2mnd) tegen lekvocht
Kalverhokken onder afdak plaatsen
Extra stro onder mestopslag (indien onverhard)
Vaste mestopslag niet te vol vullen

Maatregelen
Aanleggen absorberende onderlaag onder (verharde) mest- en voeropslag
Het repareren van wand mestopslag
Het vergroten van het wettelijk deel van de mest- of compostopslag
Erf en voeropslagen bezemschoon houden
Het storten van beton om overlopen te voorkomen